

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

BIULETYN

MAJ 2026

CZERWIEC 2026

SPIIS, TREŚCI

CZERWIEC 2026

WYDARZENIA

- 19 maja
MAZOPIKNIK W SOKOŁOWIE PODLASKIM 3
- 23 maja
MARATON SZTAFET 4
- 25–29 maja
KURS W SEWILLI 5
- 30 maja – 10 czerwca
ŚLADAMI OJCÓW NIEPODLEGŁOŚCI. RELACJA
Z WIZYTY W ANKARZE 6
- 13 czerwca
XIX BIEG MARSZAŁKA 8

DZIAŁ EDUKACJI

- XI DNI KULTURY POLSKIEJ W IWANO-FRANKIWSKU 9
- PIKNIK RODZINNY W WESOŁEJ 10
- MUZEALNY DZIEŃ DZIECKA 2026 11
- CENTRUM DEBAT I KRYTYCZNEGO MYŚLENIA
2025/2026 12
- BIEG MARSZAŁKA DLA NAJMŁODSZYCH 13
- SZKOŁA POLSKO-UKRAIŃSKA 14
- PIKNIK NAUKOWY 14
- LATO ZAPISANE W BŁĘKICIE, CZYLI TWORZYM
PANORAMĘ MILUSIŃSKIEGO OGRODU
W TECHNICIE CYJANOTYPII 15
- ZAPOWIEDZI NA CZERWIEC I LIPIEC
W EDUKACJI DOROSŁYCH 16

DZIAŁ BADAŃ NAUKOWYCH

- FINAŁ OLIMPIADY 18
- UCZESTNICY OLIMPIADY NA GROBACH OSÓB
Z NIĄ ZWIĄZANYCH 20
- KOMUNIKAT ORGANIZACYJNY OLIMPIADY 20

DZIAŁ OBSŁUGI ODWIEDZAJĄCYCH

- 3. ROCZNICA DZIAŁALNOŚCI SKLEPU
MUZEALNEGO 21

WYDAWNICTWA

- PROMOCJA KSIĄŻKI MAJ 1926 LUB „COŚ
PODOBNEGO DO ZAMACHU STANU...” 22

KĄCIK KULINARNY

- ZUPA POZIOMKOWA 24
- JABŁKA ZAPIEKANE Z PIANĄ 24
- ZUPA CHŁODNIK 24
- JABŁKA ZAPIEKANE W KREMIE 24

MAZOPIKNIK W SOKOŁOWIE PODLASKIM

19 maja przedstawiciele Muzeum wzięli udział w Mazopikniku w Sokołowie Podlaskim, realizując działania promocyjne ukierunkowane na zwiększenie rozpoznawalności naszej instytucji oraz jej oferty.

Nasze stoisko stanowiło przestrzeń do bezpośrednich spotkań z uczestnikami wydarzenia. Prowadziliśmy liczne rozmowy z odwiedzającymi, przybliżając charakter działalności Muzeum, opowiadając o realizowanych inicjatywach, wystawach oraz możliwościach odwiedzin. Szczególny nacisk położony był na zachęcanie do osobistego kontaktu z Muzeum i budowanie zainteresowania jego ofertą.

Ważnym elementem obecności było również aktywne przyciąganie uwagi uczestników wydarzenia poprzez bezpośrednie interakcje oraz dystrybucję materiałów promocyjnych i gadżetów. Działania te sprzyjały nawiązywaniu relacji z odbiorcami oraz zwiększały widoczność oferty Muzeum podczas wydarzenia.

Udział w Mazopikniku stanowił istotny element działań promocyjnych, wzmacniających obecność Muzeum w regionie i wspierających budowanie jego pozytywnego wizerunku.

MARATON SZTAFET

Maraton Sztafet to największy w Polsce bieg drużynowy na dystansie klasycznego maratonu – 42,195 km, w którym co roku bierze udział kilkaset drużyn i kilka tysięcy biegaczy. Odbywa się w formacie 6-osobowych zespołów – firmowych, klubowych, przyjacielskich lub rodzinnych, które dzielą między sobą bieg maratoński na 6 odcinków. Formuła ekidenu (maratonu sztafet) ma za zadanie promować nie tylko ducha sportu, ale też ducha pracy zespołowej. W tym roku Onet Maraton Sztafet odbył się po raz 20. Ta okragła rocznica spowodowała, że zawody gościły na kampusie warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

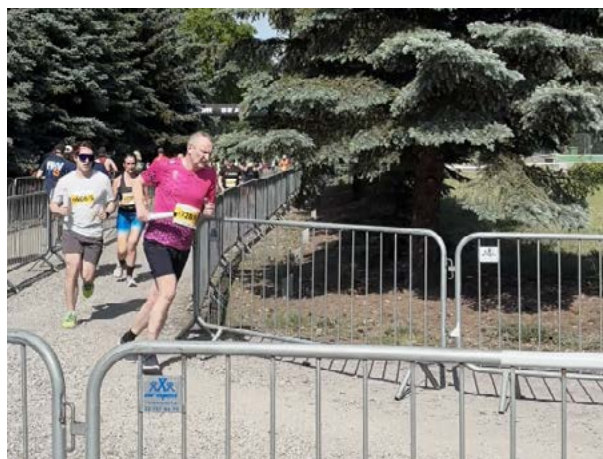
Miejsce, a szczególnie osoba patrona uczelni, spowodowały, że na starcie nie mogło zabraknąć zespołu z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Skład naszego teamu przygotowaliśmy już w kwietniu (Michalina Musielik-Wypych – 7,195 km, Grzegorz Kuba – 10 km, Mateusz Bartnicki – 10 km, Anna Wachowiak – 5 km, Roman Olkowski – 5 km, Zbigniew Dziedzic – 5 km). Wystąpiliśmy w kategorii instytucji publicznych. W przededniu biegu okazało się, że Anna Wachowiak, z przyczyn od niej niezależnych, nie może w nim wystartować. W związku z tym musieliśmy dokonać szybkiego transferu. Refleksem wykazała się Michalina, która namówiła do dołączenia naszego teamu swoją koleżankę – Joannę Stępień.

Upalna pogoda spowodowała, że trasa biegu (2,5-kilometrowa pętla po kampusie AWF) okazała się bardzo wymagająca. Najtrudniejszym odcinkiem była 400-metrowa bieżnia stadionu. Doceniliśmy jednak, że mieliśmy możliwość przebiegnięcia się po bieżni, na której występowały takie legendy polskiej lekkiej atletyki, jak Stanisława Walasiewiczówna, Halina Konopacka czy Janusz Kusociński, czyli sportowcy jeszcze z czasów II RP.

Pomimo niesprzyjających warunków pogodowych ostateczny rezultat okazał się jednak, przynajmniej naszym zdaniem, całkiem przyzwoity – 4:09:33 godziny (Michalina – 48:24; Grzegorz – 57:56; Mateusz – 58:15; Joanna – 24:59; Roman – 29:04; Zbigniew – 30:55). W zeszłym roku podczas Maratonu Sztafet na Kępie Potockiej mieliśmy czas nieco słabszy, ale bardzo zbliżony (4:09:41), choć wtedy warunki do biegania były znacznie lepsze. Traktujemy tegoroczny rezultat jako stabilizację formy, a nawet pewien jej nieduży progres.

Według danych WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) tylko ok. 1-1,5% populacji jest w stanie przebiec półmaraton, a ok. 5% - dystans 10 km. Świadomość przynależności do elity jest dość przyjemna.

KURS W SEWILLI

W dniach 25–29 maja 2026 r. uczestniczyłem w kursie „European Projects Management” zorganizowanym przez Training4All w Sewilli. Szkolenie było poświęcone kompleksowemu przygotowaniu do pisania projektów europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem programu Erasmus+.

Program kursu obejmował wszystkie kluczowe etapy przygotowania projektu, od identyfikacji potrzeb i definiowania problemów, przez formułowanie celów zgodnych z priorytetami programu, budowanie partnerstw międzynarodowych, planowanie działań i rezultatów, aż po ewaluację, zapewnienie jakości oraz analizę wpływu projektu. Szczególną uwagę poświęcono projektom realizowanym w ramach programu Erasmus+, w tym zasadom przygotowania projektów odpowiadających na aktualne priorytety europejskie, takie jak inkluzywność, innowacyjność, transformacja cyfrowa i zrównoważony rozwój. Kurs umożliwił również wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami reprezentującymi różne kraje i branże.

Istotną część szkolenia stanowiła praca praktyczna. Przez cztery dni pracowałem w międzynarodowym zespole wraz z przedstawicielami Francji i Austrii, aby opracować pierwszy draft projektu europejskiego w programie Erasmus+. Nasza praca koncentrowała się na problemie nauczania historii w szkołach. Punktem wyjścia były wyniki badań wskazujące, że edukacja historyczna w poszczególnych krajach często wzmacnia perspektywę narodową, natomiast w niewystarczającym stopniu eksponuje wspólne wartości europejskie oraz nie wspiera skutecznie budowania tożsamości europejskiej wśród młodzieży.

W ramach pracy zespołowej przeprowadziliśmy analizę potrzeb, określiliśmy cele projektu, zaplanowaliśmy działania, rezultaty oraz przewidywany wpływ projektu. Został on pozytywnie przyjęty i dobrze oceniony przez trenerów prowadzących szkolenie oraz innych uczestników szkolenia.

Udział w kursie pozwolił mi pogłębić wiedzę z zakresu zarządzania projektami europejskimi, poznać dobre praktyki stosowane przez organizacje z innych krajów oraz rozwinąć kompetencje związane z przygotowywaniem projektów międzynarodowych. Zdobyte doświadczenia będą z pewnością przydatne w mojej pracy zawodowej. Kurs oceniam jako przydatny, umożliwiający pozyskanie wielu cennych informacji i dobrze zorganizowany.

Krzysztof Kolski

ŚLADAMI OJCÓW NIEPODLEGŁOŚCI. RELACJA Z WIZYTY W ANKARZE

W dniach 30 maja – 10 czerwca 2026 roku, w ramach programu Erasmus+, zespół przewodników w składzie: Dawid Finzi, Michał Osiński i Wiktoria Wolińska-Kowal, miał wyjątkową okazję odwiedzić Ankarę – serce współczesnej Turcji. Celem wyjazdu była nie tylko wymiana doświadczeń z tureckimi muzealnikami, ale także przyjrzenie się, jak tamtejsze instytucje opowiadają historię swojego pierwszego prezydenta, Mustafy Kemala Atatürka. Podobieństwa między nim a Józefem Piłsudskim, jako twórcami nowoczesnej państwowości naszych krajów, były dla nas mocno wyczuwalne na każdym kroku.

Serce pamięci narodowej – Anıtkabir

Głównym punktem wyjazdu była wizyta w Anıtkabir – monumentalnym mauzoleum Mustafy Kemala Atatürka. Pierwszy prezydent Turcji zmarł 10 listopada 1938 roku w Pałacu Dolmabahçe w Stambule i został czasowo pochowany w Muzeum Etnograficznym w Ankarze. W 1942 roku ogłoszono międzynarodowy konkurs na zaprojektowanie mauzoleum, które w należyty sposób oddawałoby szacunek jego reformatorskiemu dziełu. Do finału zakwalifikowało się 49 projektów, spośród których wybrano wizję

Emina Onata i Orhana Arda. Budowę kompleksu ukończono w 1953 roku, a ciało Atatürka spoczęło w nim dokładnie w 15. rocznicę jego śmierci.

Dzięki uprzejmości gospodarzy zostaliśmy oprowadzeni przez wykwalifikowany personel po całym kompleksie. Zobaczyliśmy m.in. miejsce pochówku Ojca Turków oraz sale prezentujące jego osobiste pamiątki i eksponaty opowiadające o tureckiej wojnie o niepodległość. Skala i ranga tego miejsca wywarły na nas ogromne wrażenie. Ponieważ obiekt podlega Sztabowi Głównemu Sił Zbrojnych Republiki Turcji, szczególnie cenne były dla nas rozmowy z wojskowym dowództwem Anıtkabir, które reprezentował pułkownik Kasım Mehmet Teke.

Wymiana doświadczeń przy wspólnym stole pokazała, że niezależnie od szerokości geograficznej, muzealnicy mierzą się z bardzo podobnymi wyzwaniami edukacyjnymi i logistycznymi. Pułkownik Teke przekazał dla naszego muzeum autorską książkę opisującą Anıtkabir, a następnie zaprosił nas na obiad. W ramach podziękowań za tak ciepłe przyjęcie, wręczyliśmy dowództwu oraz przewodnikom anglojęzyczne katalogi wystawy stałej naszej placówki.

Od starożytności do nowoczesności

W czasie pobytu w stolicy intensywnie zwiedzaliśmy także inne kluczowe placówki, które pozwoliły nam szerzej spojrzeć na turecką historię. Odwiedziliśmy budynki, w których obradowało Wielkie Zgromadzenie Narodowe Turcji, podziwiając sale dawnego parlamentu (obecnie mieszczące ekspozycje Muzeum Wojny o Niepodległość).

Zapoznaliśmy się również z dziedzictwem starożytnych ludów, zwiedzając Muzeum Cywilizacji Anatolijskich, które – obok Anıtkabir – jest punktem obowiązkowym na mapie zwiedzania stolicy. Do takich obiektów zalicza się także Muzeum Etnograficzne. Miejsce to było dla nas o tyle ważne, że to właśnie tam tymczasowo spoczywało ciało Atatürka. Oglądanie tamtejszych zbiorów sztuki islamu i tradycyjnego rzemiosła stało się świetnym studium tego, jak muzea mogą opowiadać o tożsamości narodu.

Dyplomacja i ankarski „Milusin”

Ważnym punktem programu była oficjalna wizyta w Ambasadzie RP w Ankarze, gdzie przyjął nas Ambasador, dr Maciej Lang. Podczas spotkania dzieliliśmy się wrażeniami z pobytu w Turcji. Pan Ambasador przekazał dla naszej dykcji oraz całego zespołu serdeczne pozdrowienia i życzenia dalszych sukcesów w rozwoju placówki. Zgodnie z tradycją, spotkanie zwieńczyliśmy wręczeniem naszych muzealnych upominków.

Ostatniego dnia pobytu, dzięki uprzejmości kierownictwa Anıtkabir, mieliśmy okazję odwiedzić ankarski odpowiednik naszego dworku „Milusin” – prezydencką rezydencję, która przez lata była prywatnym domem Mustafy Kemala Atatürka. Wizyta ta stanowiła doskonałe, intymne domknięcie naszej podróży śladami człowieka, który zmienił bieg historii Turcji.

XIX BIEG MARSZAŁKA

13 czerwca odbył się w Sulejówku XIX Bieg Marszałka. To wydarzenie od lat łączy sport, historię, znakomitą atmosferę oraz ciekawą trasę wiodącą urokliwymi ulicami tego podwarszawskiego miasteczka.

Organizatorem Biegu Marszałka jak co roku było Towarzystwo Przyjaciół Sulejówka. Jest on inicjatywą oddolną mieszkańców Sulejówka i TPS zainicjowaną w 2008 roku. Bieg główny na dystansie 10 km organizowany jest na pamiątkę osiedlenia się Józefa Piłsudskiego w dworcu „Milusin”. Nawiązuje on do przedwojennych marszów Sulejówek-Belweder na dystansie 26 km. Była to wówczas inicjatywa Związku Strzeleckiego. Pierwszy marsz odbył się w 1926 r. i wzięło w nim udział 400 zawodników zorganizowanych w 30 drużynach.

Organizatorzy odwołują się w ramach tej imprezy do idei Józefa Piłsudskiego, który przypominał o konieczności wychowania pokoleń zahartowanych, rozumiejących potrzebę rozwijania szeroko pojętej kultury, zarówno duchowej, jak i fizycznej.

Oprócz biegu głównego odbyły się również inne wydarzenia mu towarzyszące: Memoriał im. Haliny Zielińskiej, Rywalizacja Służb Mundurowych, Bieg Muzealników oraz Bieg Malucha i Bieg Starszaka.

Biuro zawodów oraz imprez im towarzyszących usytuowano w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, a start i metę biegów zorganizowano przed wejściem do jego budynku, na ulicy Paderewskiego. W tym roku pamięć o Józefie Piłsudskim postanowiło uczcić kilkuset biegaczek i biegaczy. Atmosfera była wspaniała, a dopasowała się do niej również pogoda, ponieważ rzęsy deszcz spadł już po zakończeniu biegów na wszystkich dystansach. Nie zabrakło wśród nich także pracowników naszego Muzeum. W biegu na 3600 m wziął udział Roman Olkowski, a w biegu na 10 km wystąpili Grzegorz Kuba i Zbigniew Dziedzic.

XI DNI KULTURY POLSKIEJ W IWANO-FRANKIWSKU

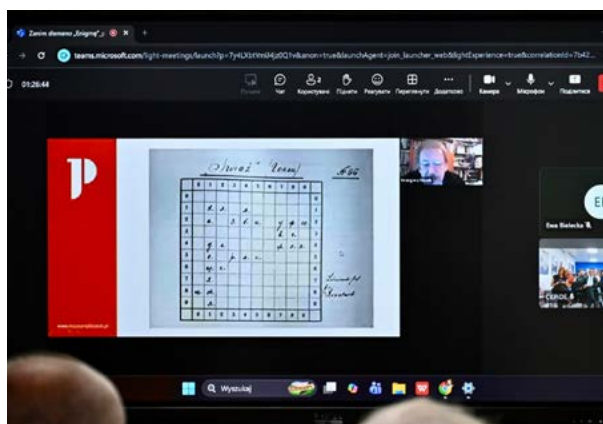
W dniach 28–30 maja odbyły się Dni Kultury Polskiej w Iwano-Frankiwsku – coroczne święto pełne wydarzeń artystycznych, historycznych i integracyjnych, organizowane przez Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego. Muzeum włączyło się w obchody, przygotowując program edukacyjny realizowany w formule online.

Uczestnicy wydarzenia mieli okazję wysłuchać wykładu prof. Grzegorza Nowika pt. „Zanim złamano Enigmę, rozszyfrowano Rewolucję”, poświęconego roli polskiego radiowywiadu podczas wojny z bolszewicką Rosją w latach 1918–1920. Wykład przybliżył historię budowania polskiego radiowywiadu i kryptologii, pokazując, jak w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości powstawały struktury i kompetencje, które stworzyły fundament pod późniejsze sukcesy polskich kryptologów, w tym złamanie szyfru Enigma.

Uzupełnieniem wykładu były warsztaty kryptologiczne, podczas których uczestnicy mogli wcielić się w rolę łamaczy szyfrów i zmierzyć się z przygotowanymi zagadkami. Praktyczne ćwiczenia pozwoliły przekonać się, że kryptologia to nie tylko angażująca rozrywka umysłowa, ale także fascynująca część historii oraz dziedzina mająca ogromne znaczenie dla współczesnej komunikacji i bezpieczeństwa informacji.

Cieszymy się, że mogliśmy stać się częścią tego wyjątkowego wydarzenia, które od lat służy promocji polskiej kultury, historii i dziedzictwa oraz budowaniu więzi między społecznościami Polski i Ukrainy. Udział Muzeum w Dniach Kultury Polskiej w Iwano-Frankiwsku był okazją do dzielenia się wiedzą o historii oraz do wzmacniania współpracy między instytucjami kultury obu krajów.

28-30 maja

PIKNIK RODZINNY W WESOŁEJ „WIELKA PODRÓŻ W CZASACH BEZ INTERNETU. OPOWIEŚCI, KTÓRE ŁĄCZĄ”

29 maja wzięliśmy udział w Pikniku Rodzinnym zorganizowanym z okazji 100. rocznicy wyprawy Jerzego Jelińskiego dookoła świata. Organizatorami były Biblioteka Publiczna Dzielnicy Wesoła oraz Szkoła Podstawowa nr 353 w Wesołej.

Nasze Muzeum przygotowało własną strefę aktywności inspirowaną niezwykłą podróżą harcerza-podróżnika.

Motywarem przewodnim naszych działań była podróż rozumiana nie tylko jako przygoda i odkrywanie świata, lecz także jako forma służby, zaangażowania i działania „dla sprawy”. Nawiązując do misji Jerzego Jelińskiego i jego kolegów, którzy sto lat temu wyruszyli w świat, aby promować odrodzoną Polskę, uczestnicy wspólnie wzięli udział w symbolicznym opasaniu kuli ziemskiej białą-czerwoną flagą. Działanie to odwoływało się do słów Józefa Piłsudskiego, który miał ponoć mobilizować młodych podróżników wezwaniem: „Gdy opaszecie flagą polską kulę ziemską, zameldujcie się u mnie, lecz w przeciwnym razie nie pokazujcie mi się na oczy”. Symboliczne „opasanie świata” stało się więc przypomnieniem idei służby Polsce i budowania jej obecności poza granicami kraju.

Tematy trudów podróży, wyrzeczeń i odwagi niezbędnych do realizacji ambitnych celów znalazły odzwierciedlenie w projektowaniu własnych odznaczeń. Uczestnicy, wykorzystując przypinki typu *badge*, tworzyli

Tworzymy wiele wydarzeń kulturalnych o austriackiej kulturze i literaturze.

symbole swoich marzeń, osiągnięć i podróżniczych wyzwań, zastanawiając się jednocześnie nad tym, jakie nagrody i satysfakcję mogą przynosić wielkie wyprawy.

Nie zabrakło także opowieści o pamiątkach przywożonych z podróży – przedmiotach, które przechowują wspomnienia i historie odwiedzanych miejsc. Uczestnicy mieli okazję przyjrzeć się charakterystycznym obiektom z różnych zakątków świata i dopasowywać je do trasy przemierzonej przez Jerzego Jelińskiego.

Symbolicznym nawiązaniem do tradycji wysyłania pocztówek z podróży było tworzenie własnych kartek-kolaży. Korzystając z przygotowanych wcześniej elementów przedstawiających kraje odwiedzone przez Jelińskiego, uczestnicy komponowali swoje własne „relacje z podróży”.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za wspólnie spędzony czas wokół historii, podróży oraz wartości, które przyświecały Jerzemu Jelińskiemu w jego wyjątkowej wyprawie.

29 maja

Tworzymy wiele wydarzeń kulturalnych o austriackiej kulturze i literaturze.

MUZEALNY DZIEŃ DZIECKA 2026

„WSZYSTKIE RĘCE NA POKŁAD, CZYLI >>EDU... AKCJA!<<”

Tegoroczny Dzień Dziecka w naszym Muzeum nawiązywał do obchodów 100-lecia miasta Gdyni. Wspólnie z uczestnikami wyruszyliśmy więc w pełną atrakcji morską przygodę, która przyciągnęła ponad 560 osób.

Jednym z punktów programu była gra plenerowa, podczas której dzieci i ich opiekunowie wykonywali różnorodne zadania inspirowane historią miasta i tematyką morską. W ramach aktywności uczestnicy mogli metodą sitodruku nanieść na żeglarski worek wizerunek transatlantyku MS „Piłsudski”, tworząc wyjątkową, a zarazem bardzo praktyczną pamiątkę z wydarzenia.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się także stanowisko pocztowe. Wzorując się na pasażerach transatlantyckich rejsów statku MS „Piłsudski”, którzy mogli nadawać korespondencję bezpośrednio z pokładu, nasi goście projektowali i wykonywali własne kartki pocztowe opatrzone okolicznościowym stemplem rejsowym.

Nie zabrakło również wyzwań architektonicznych. Korzystając ze specjalnych klocków LEGO, uczestnicy odtwarzali charakterystyczne modernistyczne budynki Gdyni, poznając przy okazji dziedzictwo architektoniczne miasta.

Najmłodsi chętnie tworzyli także morskie butelki sensoryczne oraz projektowali i dorysowywali przestrzenie rekreacyjne na pokładach MS „Piłsudski”.

Prawdziwie marynistyczny charakter wydarzenia podkreślały działania praktyczne, podczas których

nasi goście ćwiczyli wiązanie węzłów żeglarskich oraz komunikację za pomocą kodu sygnałowego.

Na najbardziej wytrwałych uczestników, którzy odwiedzili wszystkie punkty gry i wykonali komplet zadań, czekał drobny upominek – zestaw „morskich” naklejek.

Tegoroczną edycję wydarzenia współtworzyliśmy z Miejskim Domem Kultury w Sulejówku w ramach Festiwalu „Zofiówka”. Dzięki temu uczestnicy mogli skorzystać z jeszcze bogatszej oferty atrakcji, obejmującej m.in. plener malarski, warsztaty rękodzielnicze – tworzenia makramy, filcowania i wykonywania odlewów gipsowych – a także pokazy i ćwiczenia z fechtunku. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również warsztaty budowy mini-radioodbiorników, zajęcia poświęcone historii monet oraz spotkania przybliżające historię fonografii.

Przez cały dzień dostępna była także strefa relaksu, która pozwalała odpocząć pomiędzy kolejnymi aktywnościami. Finałem wydarzenia był spektakl dla dzieci „Lokomotywa”, który zgromadził bardzo liczną publiczność i stanowił doskonałe zwieńczenie wspólnego świętowania.

Dziękujemy wszystkim naszym gościom za obecność, zaangażowanie i wspólnie spędzony czas. Cieszymy się, że Muzealny Dzień Dziecka po raz kolejny spotkał się z tak dużym zainteresowaniem i już dziś zapraszamy na kolejne wydarzenia.

31 maja

CENTRUM DEBAT I KRYTYCZNEGO MYŚLENIA 2025/2026

Od września 2025 roku do czerwca 2026 roku Muzeum realizowało projekt edukacyjny **Centrum Debat i Krytycznego Myślenia**, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego celem było rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji, rozpoznawania manipulacji, świadomego uczestnictwa w życiu publicznym oraz prowadzenia merytorycznej debaty.

W projekcie uczestniczyły cztery szkoły: Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Sulejówku, AD ASTRA Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Markach, Zespół Szkół w Mrozach oraz XXXV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Prusa w Warszawie.

W ciągu roku szkolnego odbyło się pięć spotkań projektowych – trzy w Muzeum oraz dwa w szkołach uczestniczących. Finałowe spotkanie podsumowujące projekt miało miejsce 11 czerwca w Muzeum.

Program obejmował warsztaty, wykłady i zajęcia prowadzone przez specjalistów zajmujących się edukacją medialną, komunikacją i historią. Uczniowie uczestniczyli w spotkaniu ze Stowarzyszeniem Demagog poświęconym zjawisku fake newsów i dezinformacji, warsztatach prowadzonych przez Stowarzyszenie Torba Reportera i Podcastera na temat radzenia sobie ze stresem podczas wystąpień publicznych, wykładzie dotyczącym pojęcia prawdy i mechanizmów manipulacji oraz zajęciach prowadzonych przez AFP Sprawdzam, podczas których poznawali narzędzia służące do weryfikowania autentyczności zdjęć, nagrań głosowych i informacji publikowanych w mediach.

Ważnym elementem projektu były również lekcje historyczne poświęcone fake newsom i teoriom

spiskowym w dziejach. Analizując przykłady z okresu dwudziestolecia międzywojennego, uczestnicy mogli przekonać się, że dezinformacja nie jest zjawiskiem nowym, a umiejętność krytycznej oceny źródeł od wieków stanowi ważny element świadomego uczestnictwa w życiu społecznym.

Każda z klas biorących udział w projekcie zrealizowała także cykl dziewięciu lekcji wprowadzających do debatowania. Uczniowie poznawali zasady debaty, ćwiczyli argumentację, wystąpienia publiczne oraz pracę zespołową. Zwieńczeniem cyklu była debata przeprowadzona w każdej klasie. Debaty przeprowadzone były w brytyjskim formacie parlamentarnym.

Podczas debat wykorzystano wszystkie zaproponowane społeczne i historyczne tezy:

- „Wolelibyśmy urodzić się jako członek brytyjskiej rodziny królewskiej w bezpośredniej kolejności do tronu niż jako przeciętny obywatel klasy średniej w Wielkiej Brytanii”.
- „W budowaniu relacji międzyludzkich należy preferować swoją autonomię ponad kompromis”.
- „100 lat temu Józef Piłsudski, wybierając silne państwo, sięgnął zbrojnie po władzę. W tym konflikcie prezydent Stanisław Wojciechowski bronił porządku konstytucyjnego i demokratycznego. Ta Izba uważa, że skuteczniejsze rządy zapewnia silna władza jednostki, a nie demokracja parlamentarna”.

Debaty pokazały wysoki poziom zaangażowania uczestników, którzy wykazali się umiejętnością logicznego argumentowania, krytycznego myślenia oraz prowadzenia rzeczowej dyskusji na tematy społeczne, historyczne i polityczne. Podczas spotkania podsumowującego Muzeum wyróżniło najlepszych mówców, wręczając im pamiątkowe upominki.

Projekt Centrum Debat i Krytycznego Myślenia pozwolił młodzieży zdobyć kompetencje niezwykle istotne we współczesnym świecie – umiejętność weryfikowania informacji, rozpoznawania manipulacji, świadomego formułowania własnych opinii oraz kulturalnego prowadzenia dialogu. Dzięki połączeniu edukacji medialnej, historycznej i obywatelskiej uczestnicy zyskali praktyczne narzędzia niezbędne do funkcjonowania w rzeczywistości informacyjnej XXI wieku.

11 czerwca

BIEG MARSZAŁKA DLA NAJMŁODSZYCH

13 czerwca nasze Muzeum po raz drugi miało przyjemność gościć uczestników Biegu Marszałka, w tym roku jego XIX edycję. To wydarzenie sportowe nawiązuje bezpośrednio do przedwojennej tradycji marszów na trasie Sulejówek–Belweder, organizowanych od 2008 roku przez Towarzystwo Przyjaciół Sulejówka.

Dział Edukacji po raz kolejny zadbał o najmłodszych biegaczy oraz dzieci towarzyszące startującym rodzicom, przygotowując dla nich atrakcje i zadania do wykonania w czasie trwania zawodów. Tym razem postanowiliśmy sięgnąć do wydarzeń sprzed stu lat, kiedy odbył się pierwszy oficjalny plebiscyt „Przeglądu Sportowego”.

Na potrzeby zajęć przygotowaliśmy specjalne wydanie gazety, prezentujące sylwetki dziesięciu sportsmenek i sportowców cieszących się największym uznaniem publiczności w 1926 roku. Biogramy zostały wzbogacone o informacje dotyczące ich późniejszych osiągnięć oraz dalszych losów. Na tej podstawie uczestnicy mogli oddać głos na swojego ulubionego sportowca, korzystając z reprodukcji kuponu plebiscytowego sprzed wieku.

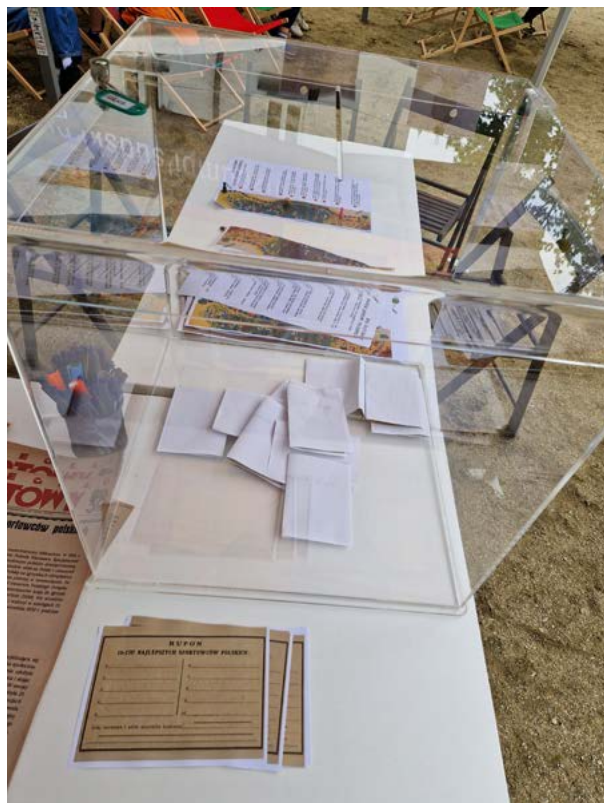
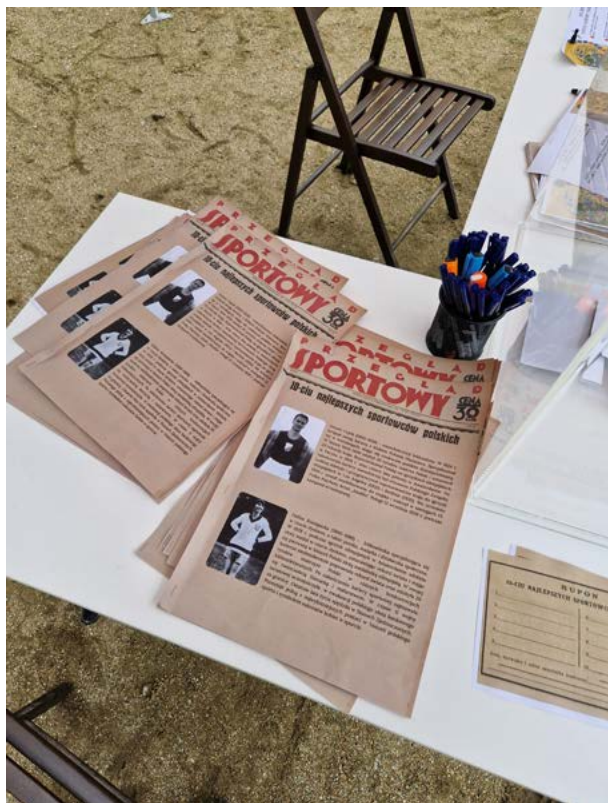
Zgodnie z przewidywaniami, zwyciężczynią naszego konkursu została uczestniczka igrzysk olimpijskich Halina Konopacka. Co ciekawe, w zabawie chętnie uczestniczyli nie tylko najmłodsi, lecz także dorośli.

Oprócz udziału w plebiscycie można było zagrać z rodziną lub przyjaciółmi w grę planszową inspirowaną biegiem rozstawnym wzdłuż wschodniej granicy II Rzeczypospolitej oraz ozdobić własną kostkę na szczęście.

Przez długi czas uczestnikom nie przeszkadzał nawet rześisty deszcz. Ostatecznie jednak pogoda pokonała nawet najbardziej wytrwałych i wszyscy musieli poszukać schronienia w suchych przestrzeniach Muzeum.

13 czerwca

SZKOŁA POLSKO-UKRAIŃSKA

W pierwszej połowie czerwca nasze Muzeum kilkakrotnie odwiedzili uczniowie ze Szkoły Polsko-Ukraińskiej „SzkouA”. Jest to wyjątkowa placówka edukacyjna przeznaczona dla dzieci i młodzieży z Ukrainy, która łączy elementy polskiego i ukraińskiego systemu nauczania, pomagając uczniom odnaleźć się w nowym środowisku, a jednocześnie zachować więź z własną kulturą i językiem.

Podczas wizyt w Muzeum uczestnicy mieli okazję zwiedzić wystawę stałą i poznać historię życia Józefa Piłsudskiego – od lat młodzieńczych, przez działalność niepodległościową, aż po rolę, jaką odegrał w odbudowie państwa polskiego.

Ważnym elementem spotkań były warsztaty poświęcone dezinformacji i fake newsom.

Uczniowie poznawali mechanizmy powstawania i rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, uczyli się krytycznej analizy źródeł oraz sposobów weryfikowania wiadomości pojawiających się w mediach i internecie. Dzięki praktycznym ćwiczeniom mogli przekonać się, jak łatwo ulec manipulacji oraz jak skutecznie bronić się przed dezinformacją w codziennym życiu.

Każde spotkanie kończyło się spacerem po pełnym zieleni historycznym ogrodzie muzealnym. Zwieńczeniem pobytu było pamiątkowe zdjęcie wykonane w jednym z najbardziej rozpoznawalnych punktów naszego Muzeum, czyli na schodkach dworku „Milusin”.

Czerwiec

PIKNIK NAUKOWY

W sobotę, 13 czerwca, nasze Muzeum uczestniczyło w 29. Pikniku Naukowym Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik, który odbył się na Stadionie Narodowym. Tegoroczna edycja wydarzenia przebiegała pod hasłem „Z życia wzięte”.

Choć temat przewodni kojarzył się przede wszystkim z naukami przyrodniczymi i technicznymi, postanowiliśmy pokazać, że również historia kryje wiele fascynujących wątków związanych z codziennym życiem. Na naszym stoisku odbywały się warsztaty pod intrygującym tytułem „Morwy i jedwabniki”. Uczestnicy poznawali historię uprawy morw i hodowli jedwabników, które przez lata stanowiły ważny element polskiego dziedzictwa i miały istotne znaczenie dla gospodarstw domowych, szczególnie w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości.

Osoby odwiedzające nasze stoisko mogły dowiedzieć się, jak powstaje jedwab, poznać proces hodowli jedwabników oraz samodzielnie wykonać proste doświadczenia ukazujące niezwykle właściwości tego materiału. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także warsztaty tworzenia bransoletek z wykorzystaniem nici jedwabnych. Szczególnie zaskoczenie wzbudzała wytrzymałość nici o grubości mniejszej niż 1 mm, która okazywała się znacznie większa, niż wielu uczestników zajęć przypuszczało.

Dodatkową atrakcją była przygotowana przez Muzeum loteria historyczna. Uczestnicy losowali pytania, a odpowiedzi poszukiwali na archiwalnych fotografiach pochodzących ze zbiorów naszego Muzeum. Ta forma zabawy edukacyjnej cieszyła się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych.

13 czerwca

LATO ZAPISANE W BŁĘKICIE, CZYLI TWORZYMY PANORAMĘ MILUSIŃSKIEGO OGRODU W TECHNICIE CYJANOTYPII WARSZTATY DLA RODZIN

Nasze ostatnie spotkanie z rodzinami w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy – o historii inaczej” rozpoczęło się od spaceru, podczas którego poznawaliśmy historię ogrodu oraz przyglądaliśmy się roślinom rosnącym w jego zakątkach. Wybrane okazy stały się następnie materiałem do tworzenia własnych kompozycji i niezwykłych fotograficznych eksperymentów.

W części warsztatowej odkrywaliśmy tajniki cyjanotypii – jednej z najstarszych technik fotograficznych, pozwalającej uzyskać charakterystyczne obrazy w odcieniach intensywnego błękitu dzięki działaniu światła. Korzystając z zebranych wcześniej roślin, uczestnicy wykonywali własne odbitki, które zamieniły się w oryginalne kartki, zakładki do książek – właściwie małe dzieła sztuki.

Praca z cyjanotypią wzbudziła ogromny entuzjazm. Okazało się, że nawet osoby, które wcześniej nie miały styczności z tą techniką, potrafiły stworzyć niezwykle efektowne kompozycje. Powstały prace pełne delikatnych roślinnych detali i niepowtarzalnych błękitnych odcieni, które – mamy nadzieję – znalazły już swoje miejsce na domowych ścianach, półkach i między kartkami ulubionych książek.

Radość i zaangażowanie uczestników utwierdziły nas w przekonaniu, że warto dalej odkrywać możliwości cyjanotypii. Niewykluczone więc, że już wkrótce zaprosimy naszych gości do zgłębiania kolejnych tajemnic tej fascynującej techniki. Wypatrujcie wiadomości!

14 czerwca

1. Warsztatowiczki podczas rytowania płytek; fot. A. Dłuska.

2. Suszenie i pieczętowanie odbitek; fot. A. Dłuska.

ZAPOWIEDZI NA CZERWIEC I LIPIEC W EDUKACJI DOROSŁYCH

W maju spotkaliśmy się z seniorami na zajęciach linorytniczych „Obudzona fauna i flora, czyli linoryty wabi-sabi”. Wspominając grafików okresu dwudziestolecia międzywojennego, szczególnie Władysława Skoczylasa (1883–1934), zwróciliśmy uwagę na przejmowane przez niego artystyczne elementy z estetyki drzeworytu japońskiego. Na podobieństwo tradycyjnych *ukiyo-e*, Skoczylas upraszczał formę, czyniąc ją jednocześnie finyzynie dekoracyjną. Na naszym warsztacie, uczestniczki tworzyły grafiki z ulubionymi elementami z rodzimej natury i łączyły je z elementami estetyki *wabi-sabi*. Czarno-białe prace zostały oznaczone charakterystycznymi dla sztuki japońskiej pieczęciami, co dodatkowo podkreśliło ich orientalny charakter.

Z dorosłymi spotkaliśmy się natomiast na warsztacie ceramicznym pt. „Nie święci garnki lepią”. Inspirując się wizytą Piłsudskiego w Japonii w 1904 r. i orientalizmem jako modnym trendem powracającym w latach 20. i 30. XX w. – ale także nawiązując do współczesnej mody na Daleki Wschód – przygotowywaliśmy tradycyjne (ale w nowoczesnym wydaniu) osobiste i unikatowe czarki

3. Warsztaty ceramiczne, modelowanie naczyń; fot. A. Dłuska.

4. Zdobienie kolorowymi angobami, fot. A. Dłuska.

5. Grupa zadowolonych warsztatowiczów; fot. A. Dłuska.

do herbaty. W fascynujący świat ceramiki herbacianej wprowadziła uczestników Patrycja Karolak, artystka tworząca w glinie i znawczyni herbat świata.

Uczestnicy warsztatu lepiли, modelowali i zdobili angobami swoje dzieła, a wypalone i poszklione naczynia można już odebrać w Muzeum.

A co czeka nas w czerwcu i lipcu?

Już w sobotę 27 czerwca zaprosiliśmy na wyjątkowy warsztat plenerowy zatytułowany „Ogród do zjedzenia”.

Tym razem zabraliśmy Was do świata dzikich roślin w naszym muzealnym ogrodzie. Kierownikiem wyprawy był wybitny specjalista, wykładowca akademicki, podróżnik i autor książek, profesor nauk biologicznych – Łukasz Łuczaj. Profesor jest propagatorem idei dzikich ogrodów i łąk kwietnych. Zajmuje się między innymi etnobotaniką, czyli bada tradycje użytkowania roślin na świecie. Jest znawcą dzikich roślin jadalnych, grzybów oraz przypraw.

W ogrodzie historycznym Piłsudskich przedstawił uczestnikom różne występujące tam gatunki roślin i zapoznał z ich właściwościami. Ponadto Profesor podzielił się swoimi obserwacjami z wypraw do Azji, opowiedział o jadalnych kwiatkach, najdziwniejszych potrawach, jakie miał okazję spróbować i o tym, czy chińskie grzyby *mung* da się wyhodować w Polsce. Można było zapytać o wszystko, co interesowało uczestników w botanice, uzyskać porady praktyczne, ale przede wszystkim zrelaksować się spacerując nieśpiesznie w zacisznej zieleni z wybitnym specjalistą świata roślin.

W lipcu spotkamy się z Martyną Kubiak na warsztacie pt. „Herbaciarnia z widokiem na Fuji”.

Kolejną rocznicę wizyty Józef Piłsudskiego w Tokio świętujemy – tradycyjnie już – przy czarkach herbaty. Kto nie widział jeszcze towarzysza Wiktora popijającego zielony napar z Romanem Dmowskim pod Fuji, proszony jest o niezwłoczne udanie się na naszą wystawę stałą! Zainspirowani znajdującym się tam pawilonem herbacianym, przygotowaliśmy dla Was relaksujący warsztat z poszukiwania herbacianego Zen. Naszą przewodniczką po świecie Orientu będzie znawczyni herbat, członkini *Urasenke Tankōkai Sunshinkai* i założycielka stowarzyszenia „Zaparczaj”, Martyna Kubiak.

W czasie spotkania będzie okazja, by poznać specyfikę tradycyjnego rytuału picia herbaty, wcielić się zarówno w gospodarza, jak i gościa ceremonii. Uczestnicy nauczą się prawidłowo podawać *matcha*, spróbować przygotowywanej na zimno *genmaicha* i porównać walory smakowe *sencha* z łydkową *kukicha*. Martyna doradzi, jak prawidłowo wybrać naczynie do picia herbaty oraz zaprezentuje, czym są i do czego służą tradycyjne utensylia japońskie, takie jak *chawan*, *fukusa* i *natsume*.

Podczas spotkania będzie także okazja do skosztowania japońskich słodczy, przy których porozmawiamy o znaczeniu i przyszłości tradycyjnej ceremonii herbacianej w Japonii.

Odwołując się do filozofii mistrza Takeno Jōō, spotkamy się na celebracji zielonego naparu w duchu *Ichigo ichie*, co oznacza „tylko ten jeden raz”. Ten słynny w świecie herbaty zwrot podkreśla unikalność oraz wartość każdej chwili spędzonej przy czarce w miłym towarzystwie.

Czerwiec – lipiec

FINAŁ OLIMPIADY

W dniach 10-12 czerwca br. odbyła się II część zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Historycznej *Losy Żołnierza i Dzieje Oręża Polskiego w latach 972-1514. Od Cedyńi do Orszy.*

Zawody odbywały się w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku oraz na terenie całej Warszawy. Do rywalizacji przystąpiło pięćdziesiątka najlepszych uczestników olimpiady z całego kraju. Finałiści zmierzyli się w następujących konkurencjach:

- 1) Zabytek średniowieczny
- 2) Broń i barwa
- 3) Ekspонат muzealny
- 4) Malarstwo batalistyczne
- 5) Geografia militarna
- 6) Heraldyka
- 7) Obraz Jana Matejki – *Bitwa pod Grunwaldem*
- 8) Orowadzenie po miejscach i obiektach historycznych w Warszawie

Podczas wyczerpujących i pełnych emocji trzech dni uczniom towarzyszyli nieodłączni nauczyciele – opiekunowie, a w kilku przypadkach również rodzice. Pomimo trudnych i wymagających konkurencji, uczestnicy stanęli na wysokości zadania i wywiązali się ze swoich zadań imponująco. Zwieńczeniem dwóch dni rywalizacji był wyjazd do Czerska i zwiedzanie zamku w towarzystwie prof. Grzegorza Nowika.

Na tym jednak pobyt na Mazowszu jeszcze się nie zakończył – ostatni dzień zapadnie chyba wszystkim najmocniej w pamięć. Był to bowiem nie tylko czas przedstawienia wyników i wręczenia nagród, ale również ogłoszenia wyczekiwanej przez wszystkich wiadomości: obecna na gali Wiceminister Edukacji Narodowej, pani Katarzyna Lubnauer, poinformowała, że Olimpiada utrzymuje uprawnienia olimpiady przedmiotowej. Oznacza to w praktyce dla jej finalistów i laureatów zwolnienie z egzaminu maturalnego z historii już od I etapu centralnego.

Tegoroczna ogólna klasyfikacja przedstawia się następująco:

- I Antoni Drożdżewicz
- II Jan Michał Grabałowski
- III Mikołaj Mateusz Kornafel
- IV Małgorzata Dygas
- V Adam Michał Skinder
- VI Weronika Biała
- VII Maciej Adam Banat
- VIII Antoni Cybulko
- IX Karol Adam Klucznik
- X Stanisław Matys
- XI Alex Adrian Michałek
- XII Maria Anna Opora
- XII Wojciech Idziak
- XIII Kacper Władysław Chwastek
- XIV Mikita Rahouski
- XV Igor Pierściński
- XVI Zdzisław Józef Sawicki
- XVII Filip Puškar
- XVIII Filip Piotr Brodka
- XIX Olivier Susski
- XX Stanisław Wawrzonek
- XX Michał Andrzej Sawicki
- XXI Bartłomiej Czech
- XXII Roksana Karolina Lizurej
- XXIII Karol Bielak
- XXII Alicja Anna Dębowska
- XXIII Michalina Ignaciuk
- XXIII Dominik Jan Rybicki
- XXIV Michał Kotowski
- XXV Kacper Pankau
- XXVI Szymon Gancarek

- XXVII Jan Bogusław Stefańczyk
- XXVIII Maksymilian Jan Banachowicz
- XXIX Wiktor Laskowski
- XXX Wojciech Edward Jankowski
- XXX Amelia Grynczel
- XXI Adam Rafał Bałaziński
- XXXII Dagmara Monika Pietrzak
- XXXIII Dorota Eliza Kotłowska
- XXXIV Karol Józef Ciszek
- XXXV Michał Radosław Gołąb
- XXXVI Jan Józwiak
- XXXVII Julia Anna Bezara
- XXXVII Michalina Kurzawa
- XXXVIII Wojciech Jan Lachor
- XXXIX Oliwia Malinowska
- XL Wojciech Lachman
- XLI Julia Sitek
- XLII Błażej Kuchta
- XLIII Oliwia Czarnecka

Na koniec warto podkreślić, że na sukces całego przedsięwzięcia pracuje sztab ludzi. Komisja egzaminacyjna liczyła w tym roku ponad 40 osób z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Centralnej Biblioteki Wojskowej, Muzeum Wojska Polskiego, wojewódzkich Kuratoriów Oświaty, a także spośród byłych olimpijczyków, którzy realizują się już naukowo i stawiają pierwsze kroki na swojej drodze zawodowej.

Kolejna edycja olimpiady rozpocznie się już we wrześniu.

10-12 czerwca

UCZESTNICY OLIMPIADY NA GROBACH OSÓB Z NIĄ ZWIĄZANYCH

Zawody finałowe II części XIX Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej im. mjr. Marka Gajewskiego *Łosy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 972-1514. Od Cedyni do Orszy* to nie tylko spotkania, ale i czas na wspomnienie osób związanych z Olimpiadą.

Przedstawiciele KG Olimpiady odwiedzili groby mjr. Marka Gajewskiego i Danuty Skrońskiej oraz złożyli na nich kwiaty.

To była pierwsza Olimpiada od lat bez Danusi Skrońskiej. Wśród uczestników i organizatorów Olimpiady powszechne było poczucie straty. Danusia była ciepłym i dobrym duchem Olimpiady.

Podczas Gali Finałowej Olimpiady przybliżono osobę Danusi Skrońskiej i zaprezentowano poświęcony jej film.

KOMUNIKAT ORGANIZACYJNY OLIMPIADY

Komitet Główny Olimpiady Przedmiotowej

Warszawa, 15 VI 2026 r.
Łosy Żołnierza i Dzieje Oręża Polskiego

Szanowni Państwo
Uczestniczki i Uczestnicy,
Laureaci i Finałiści Olimpiady
Nauczyciele i Pracownicy Oświaty.

Uprzejmie informujemy, że 12 czerwca br. podczas Gali kończącej XXXI edycję Konkursu i XIX edycję Olimpiady *Łosy Żołnierza i Dzieje Oręża Polskiego* w siedzibie Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie – Pani Wiceminister Edukacji Narodowej Katarzyna Lubnauer – poinformowała zgromadzonych tam organizatorów, uczniów i ich opiekunów, nauczycieli i pracowników oświatowych, że nasza Olimpiada zachowuje swe uprawnienia olimpiady przedmiotowej.

W imieniu wszystkich zainteresowanych, pragniemy Pani Minister serdecznie podziękować, za tę decyzję, która jest najwyższym uznaniem i nagrodą dla wspaniałej młodzieży.

Jednocześnie informujemy, że zgodnie z regulaminem, laureaci i finałiści, którzy zdobyli takie tytuły w latach poprzednich zachowują je aż do egzaminu maturalnego z historii, z którego są zwolnieni.

Przypominamy również, że Uniwersytet Jagielloński, przyznał wszystkim laureatom i finalistom prawo pierwszeństwa w przyjęciu na wszystkie kierunki studiów humanistycznych. Kopia pisma prof. dr hab. Andrzeja Mania, Prorektora ds. dydaktyki UJ, jest zamieszczona na stronie internetowej Olimpiady.

Z poważaniem
(-) Prof. dr hab. Grzegorz Nowik
V-ce Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady

3. ROCZNICA DZIAŁALNOŚCI SKLEPU MUZEALNEGO

Z przyjemnością informujemy, że sklep muzealny Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku obchodzi trzecią rocznicę swojej działalności. To dobry moment na podsumowanie dotychczasowych osiągnięć oraz wskazanie kierunków dalszego rozwoju.

Od momentu uruchomienia sklep pełni istotną rolę w doświadczeniu odwiedzających, stanowiąc ważne uzupełnienie oferty Muzeum. Jego asortyment jest systematycznie rozwijany i dostosowywany do potrzeb różnych grup odbiorców – obecnie obejmuje łącznie prawie 800 pozycji.

Szczególnie rozbudowaną częścią oferty są publikacje: sklep oferuje około 400 tytułów książkowych, w tym wydawnictwa własne, katalogi, biografie, albumy, beletrystykę i reportaże, a także ponad 200 pozycji literatury dziecięcej, szeroko nawiązującej do epoki i treści prezentowanych w Muzeum. Uzupełnieniem są gry i zabawki edukacyjne (w tym również wyjątkowe akcenty, jak pluszowa Kasztanka), które wspierają funkcję edukacyjną instytucji.

W ofercie znajdują się również liczne pamiątki i przedmioty codziennego użytku. Obejmują one zarówno drobne upominki – magnesy, pocztówki, przypinki czy smycze – jak i bardziej rozbudowane produkty ozdobione logo Muzeum, takie jak zestawy piśmiennicze, filiżanki, torby płócienne czy kopie plakatów z epoki. Odwiedzający mogą znaleźć także artykuły użytkowe: kubki, notesy, podkładki, zakładki do książek, futerały na okulary czy nawet tematyczne skarpety. W ofercie

dostępna jest również porcelana z Ćmielowa oraz unikatowe produkty, m.in. porcelanowa głowa Marszałka czy wydawnictwo muzyczne przygotowane z okazji otwarcia siedziby Muzeum.

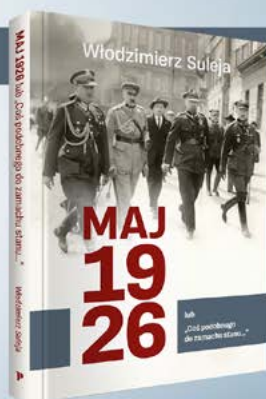
Ważnym elementem działalności sklepu jest także rozwijanie oferty wydarzeń towarzyszących, np. organizowane są spotkania autorskie. Inicjatywy te wzmacniają funkcję edukacyjną sklepu i budują relację z odbiorcami.

Zespół sklepu na bieżąco wsłuchuje się w potrzeby klientów, rozwijając asortyment i dostosowując ofertę do zmieniających się oczekiwań odwiedzających. Istotnym krokiem w rozwoju było również uruchomienie sprzedaży internetowej, dostępnej pod adresem: <https://bilety.muzeumpilsudski.pl/towary/index.html>. Kanał e-commerce pozwala stopniowo poszerzać zasięg działań i docierać do nowych odbiorców poza przestrzenią Muzeum.

W ciągu trzech lat działalności sklep sukcesywnie zwiększał sprzedaż oraz rozpoznawalność Muzeum, stając się integralną częścią działalności edukacyjnej i wizerunkowej instytucji. Trzecia rocznica to nie tylko okazja do podsumowań, ale również punkt wyjścia do dalszego doskonalenia oferty i podnoszenia jakości obsługi odwiedzających.

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w rozwój sklepu muzealnego i zapraszamy do korzystania z jego oferty – zarówno na miejscu, jak i online.

PREMIERA KSIĄŻKI

„Maj 1926 lub «Coś podobnego do zamachu stanu...»”

– spotkanie z prof. Włodzimierzem Suleją

25 czerwca, godz. 13:00

wstęp wolny | transmisja online

PROMOCJA KSIĄŻKI MAJ 1926 LUB „COŚ PODOBNEGO DO ZAMACHU STANU...”

25 czerwca o godzinie o godz. 13.00 miało miejsce w muzealnym saloniku spotkanie promujące najnowszą publikację Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku - *Maj 1926 lub „Coś podobnego do zamachu stanu...”* autorstwa prof. Włodzimierza Sulei. Oprócz autora książki w dyskusji na jej temat uczestniczyli pracownicy Muzeum: Artur Jabłoński z Działu Edukacji i Zbigniew Dziedzic z Działu Komunikacji i Promocji (redaktor prowadzący).

Ta popularnonaukowa publikacja, wydana z okazji setnej rocznicy przewrotu majowego, jest skierowana do szerokiego grona czytelników zainteresowanych najnowszą historią Polski. Autor, wybitny znawca dziejów myśli politycznej XIX i XX w. oraz biografii Marszałka, w trzech częściach (*Prolog, Zamach, Legalizacja*) syntetycznie przedstawia przyczyny, przebieg oraz bezpośrednie skutki wydarzeń z maja 1926 roku.

Podczas dyskusji omówiono nie tylko samą publikację, ale również kluczowe kwestie związane z jej treścią, a więc przewrotem majowym. Autor przedstawił specyfikę pracy związanej z przygotowaniem tej książki oraz odpowiedział na pytania publiczności dotyczące wypadków warszawskich z maja 1926 roku.

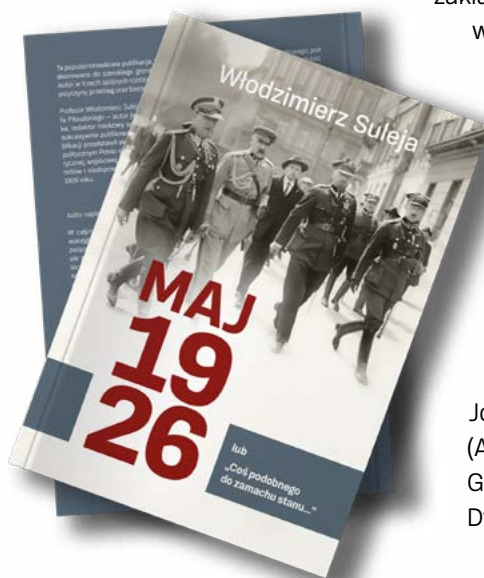
Profesor Włodzimierz Suleja, wybitny znawca dziejów II Rzeczypospolitej i biografii Józefa Piłsudskiego (autor jednej z najbardziej

cenionych monografii na temat życia Marszałka, redaktor naukowy serii wydawniczej *Józef Piłsudski. Pisma zebrane. Edycja kompletna* wydawanej sukcesywnie przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku), przedstawił w publikacji aktualny stan badań naukowych nad tym najważniejszym wydarzeniem historycznym Polski okresu międzywojennego. Naświetlił je przy tym nie tylko od strony politycznej, wojskowej, społecznej, gospodarczej czy międzynarodowej, ale też w kontekście mitów i niedopowiedzeń, które z czasem narosły wokół „wypadków warszawskich” z maja 1926 roku.

Autor w jasny i obiektywny sposób zarysował stanowiska, racje i argumenty obu stron sporu, który z czasem przekształcił się w konflikt zbrojny- zarówno zwolenników Marszałka, jak i jego przeciwników. Odpowiedział też na zasadnicze pytanie dotyczące genezy przewrotu majowego: czy musiało dojść do

rozlewu krwi oraz czy inicjator zdarzeń zakładał taki przebieg wypadków, gdy wyruszał na spotkanie z prezydentem Wojciechowskim na Moście Poniatowskiego?

Między innymi z tego powodu autor zdecydował się na uzupełnienie tekstu głównego czterema ciekawymi, a mało w Polsce znanymi tekstami źródłowymi dotyczącymi maja 1926 roku pozyskanymi z Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce (Akta Komisji Likwidacyjnej Generała Lucjana Żeligowskiego). Dwa dokumenty to raporty

z działań bojowych oddziałów popierających rząd i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (Szkoła Podchorążych, Szkoła Podoficerska), a dwa kolejne to sprawozdania oddziałów, które opowiedziały się za Marszałkiem (36 Pułk Piechoty, 7 Pułk Ułanów). Teksty źródłowe zostały uzupełnione współczesnymi przypisami opracowanymi przez autora publikacji.

Wydawnictwo zawiera też indeks osób i indeks geograficzny oraz ponad 150 zdjęć i skanów dokumentów odnoszących się do opisywanych wydarzeń, miejsc lub osób. Duża część zdjęć i skanów dokumentów pochodzi ze zbiorów Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku.

Publikacja przygotowana została w dwóch wersjach: elektronicznej (formaty pdf, e-pub i mobi) oraz papierowej (format 165x235 mm, oprawa twarda).

Po odpowiedzi na pytania z sali od uczestników spotkania prof. Suleja przedstawił też swój pogląd

na temat recepcji przewrotu majowego w czasach II RP, w okresie PRL oraz współcześnie, szczególnie w kontekście sposobu mówienia o tych wydarzeniach ludziom młodym oraz uczniom szkół podstawowych i średnich w celu unikania stereotypów, obiegowych opinii oraz narosłych z czasem mitów i legend. Na zakończenie spotkania autor podpisywał czytelnikom książki, a także złożył swój autograf na 10 egzemplarzach tego wydawnictwa ze sklepu muzealnego, zachęcając tym samym zwiedzających Muzeum do zajrzenia do niego.

Tytuł: *Maj 1926 lub „Coś podobnego do zamachu stanu...”*

Autor: Włodzimierz Suleja

Wydawca: Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

ISBN: 978-83-63872-91-5

Objętość: 232 strony

Oprawa: twarda

Format: 165x235 mm

25 czerwca

ZUPA POZIOMKOWA

Składniki

- 1 kg poziomek,
- 1,5 l. mleka,
- 4-5 żółtek,
- 12 dkg cukru.

Sposób przygotowania

Przetrzeć poziomki przez sito. Mleko przegotować i zaciągnąć ubitymi z cukrem żółtkami, ostudzić i dodać przetarte poziomki. Zamrozić na lodzie. Podaje się ze słodkimi grzankami lub biszkopecikami.

JABŁKA ZAPIEKANE Z PIANĄ

Składniki

- 6 jabłek,
- 5 białek,
- 20 dkg cukru,
- 2 dkg migdałów siekanych,
- 2 dkg cukru kryształu,
- 2 łyżki konfitur.

Sposób przygotowania

Jabłka, przygotować tak samo jak poprzednie, przykryć na półmisku pianą ubitą na gorąco z cukrem, posypać siekanymi migdałami i cukrem. Zapiec w piecu wolnym przez 20 minut.

ZUPA CHŁODNIK

Składniki

- 1,5 l. mleka kwaśnego,
- 1/4 l. śmietany,
- 1/4 l. kwasu buraczanego, lub ogórkowego,
- 1/4 kg botwiny,
- 2 ogórki świeże,
- 1 łyżka czubata szczypiorku,
- 1 łyżka czubata koperku,
- 3 jaja ugotowane na twardo,
- 20 dkg pieczeni cielęcej,
- 12-18 szyjek rakowych,
- cukru i soli do smaku.

Sposób przygotowania

Niezbierane mleko kwaśne ubić dobrze trzepaczką w garnku kamiennym polewanym; śmietanę ubić oddzielnie i dodać do mleka, ubijając jeszcze razem 10 minut. Botwinę razem z burakami pokrajać drobno, ugotować w 1/4 l. rosółu lub wody, kwas zagotować i wszystko wystudzić. Gdy będzie zupełnie zimne zmieszać z rozbitym mlekiem i dodać ogórki pokrajane w cienkie plasterki (osolone i wyciśnięte), szczypiorek, koperek, jaja pokrajane na 4 części, cielęcinę pokrajaną w kostkę i szyszkę rakową. Doprawić do smaku, postawić w zimnym miejscu na 2 godziny. Przy wydaniu dać na każdy talerz po kawałku lodu.

JABŁKA ZAPIEKANE W KREMIE

Składniki

- 6 średnich jabłek,
- 1 dkg masła,
- 10 dkg cukru,
- 1 litr wody,
- konfitury lub galaretki.

Sposób przygotowania

Obrać jabłka, wydrążyć i ugotować w wodzie z masłem i cukrem do miękkości, uważając, aby się nie rozgotowały. Osączyć na sicie, nałożyć konfiturami, ułożyć na półmisku oblać kremem i wstawić do piecyka średnio gorącego na 15 minut.

Przepisy pochodzą z książki *Co będzie na obiad?* Podręczna książka kucharska autorstwa Marii Zawadzkiej wydanej w 1932 roku.

Przygotował: Stefan Artymowski

Założyciele Muzeum

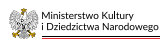

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Fundacja Rodziny
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Wolontariuszy i pracowników Muzeum na swoich spektaklach goszczą

25^{lecie} Mazowsze

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

STUDIO
teatrgaleria